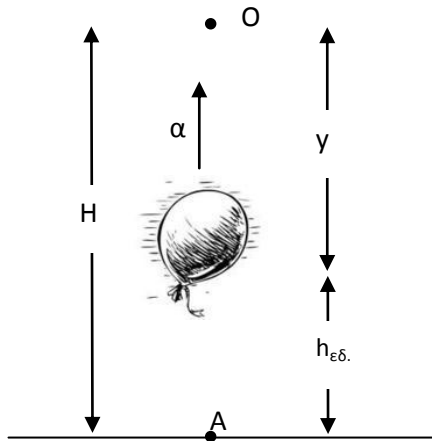

Μπαλόνι με φθίνουσα επιτάχυνση.

Ένα μπαλόνι ξεκινά από σημείο Α του εδάφους να ανεβαίνει κατακόρυφα κατά τέτοιον τρόπο ώστε η επιτάχυνση του με μεγάλη ακρίβεια να είναι μια γραμμική φθίνουσα συνάρτηση με το ύψος του πάνω από το επίπεδο του εδάφους. Τη στιγμή που μπαλόνι ξεκινά η ταχύτητα του είναι μηδέν και η επιτάχυνση του $\alpha_0 = 4 \text{ m/s}^2$. Σε σημείο Ο που απέχει από το έδαφος $H = 16 \text{ m}$ και βρίσκεται στην ίδια κατακόρυφο με το Α η επιτάχυνση του μπαλονιού έχει γίνει μηδέν. Να υπολογίσετε:

- α) την ταχύτητα του μπαλονιού στο σημείο Ο
- β) ποιο είναι το μέτρο της ταχύτητας του μπαλονιού σε ύψος $h = H/4$ από το έδαφος.
- γ) πόσο χρόνο διάστημα χρειάζεται το μπαλόνι να φτάσει από το έδαφος στο ύψος $H = 16 \text{ m}$.

Απάντηση:

Α' Λύση

Αφού η επιτάχυνση μειώνεται γραμμικά σε σχέση με το ύψος από το επίπεδο του εδάφους, θα δίνεται από τη σχέση: $\alpha = \alpha_0 - kh_{\text{εδ}}$.

Έστω ένα τυχαίο σημείο της κατακόρυφης διαδρομής ΑΟ το οποίο απέχει από το έδαφος κατακόρυφη απόσταση $h_{\text{εδ}}$ και από το σημείο Ο κατακόρυφη απόσταση y . Για το σημείο αυτό θα ισχύει η σχέση $h_{\text{εδ}} = H - y$

$$\alpha = \alpha_0 - kh_{\text{εδ}} \xrightarrow{h_{\text{εδ}} = H - y} \alpha = \alpha_0 - k(H - y) \rightarrow \alpha = \alpha_0 - kH + ky \quad (\text{Σχέση 1})$$

Όταν το $y=0$ στο σημείο Ο η επιτάχυνση (α) είναι μηδέν. Από τη (Σχέση 1) έχουμε $\alpha_0 = kH$, άρα η (Σχέση 1) γίνεται:

$$\alpha = ky$$

όπου y η απόσταση από το σημείο O ενώ η επιτάχυνση έχει φορά προς το O , άρα το μπαλόνι κατά τη διαδρομή AO εκτελεί ταλάντωση. Η μέγιστη επιτάχυνση της ταλάντωσης είναι στο σημείο A με $\alpha_0 = \alpha_{\max} = 4 \text{ m/s}^2$, ενώ το H αποτελεί το πλάτος της ταλάντωσης $A = H = 16 \text{ m}$, αφού το σημείο O αποτελεί τη θέση ισορροπίας ταλάντωσης ($\alpha = 0$).

α) Η ταχύτητα στο σημείο O είναι η μέγιστη ταχύτητα ταλάντωσης.

$$\alpha_{\max} = \omega^2 A \rightarrow 4 = \omega^2 16 \rightarrow \omega = \frac{1}{2} \text{ rad/s}$$

$$v_{\max} = \omega \cdot A \rightarrow v_{\max} = \frac{1}{2} 16 \rightarrow v_{\max} = 8 \text{ m/s}$$

β) Όταν το μπαλόνι βρίσκεται σε ύψος $H/4$ από το έδαφος θα απέχει από το σημείο O (Θ.Ι.) απόσταση $y = H - H/4 = 3H/4$. Εφαρμόζοντας ΑΔΕΤ έχουμε:

$$E = K + U \rightarrow \frac{1}{2} D A^2 = \frac{1}{2} m v^2 + \frac{1}{2} D A^2 \xrightarrow{D = m\omega^2} v = \pm \omega \sqrt{A^2 - y^2} \xrightarrow{A = H, y = 3H/4} \rightarrow$$

$$v = \pm \omega \sqrt{H^2 - \left(\frac{3H}{4}\right)^2} \rightarrow v = \pm \omega \sqrt{H^2 - \frac{9H^2}{16}} \rightarrow v = \pm \omega \sqrt{\frac{7H^2}{16}} \rightarrow v = \pm \frac{\omega \cdot H \cdot \sqrt{7}}{4}$$

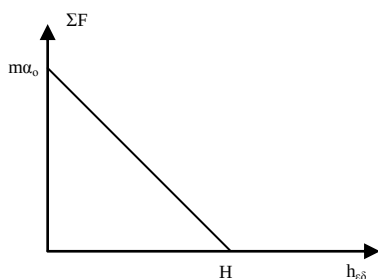
$$v = \pm \frac{16 \cdot \sqrt{7}}{2 \cdot 4} \rightarrow v = \pm 2 \cdot \sqrt{7} \text{ m/s}$$

γ) το χρονικό διάστημα για να μεταβεί από το σημείο A (ακραία θέση) στο σημείο O (θέση ισορροπίας) ισούται με $T/4$.

$$\Delta t = \frac{T}{4} = \frac{\frac{2\pi}{\omega}}{4} = \frac{2\pi}{4\omega} = \frac{\pi}{2\omega} = \pi \text{ sec.}$$

Β' Λύση.

Αφού η επιτάχυνση μειώνεται γραμμικά με τον ίδιο ακριβώς τρόπο θα μειώνεται και η συνολική δύναμη που δέχεται το μπαλόνι. Κάνοντας την γραφική παράσταση της ΣF σε σχέση με το ύψος $h_{\text{εδ.}}$ έχουμε:

Εφαρμόζοντας ΘΜΚΕ σε όλο τμήμα της διαδρομής από το Α μέχρι το σημείο Ο έχουμε:

$$W_{O\lambda.} = K_{T\epsilon\lambda.} - K_{A\rho\chi.} \xrightarrow{W_{O\lambda.} = E_{\mu\beta\alpha\delta\delta\omicron\nu}} \frac{m\alpha_o \cdot H}{2} = K_{T\epsilon\lambda.} \rightarrow \frac{m\alpha_o \cdot H}{2} = \frac{mv^2}{2} \rightarrow v = \sqrt{\alpha_o \cdot H} \rightarrow v = 8 \text{ m / s}$$

Το ίδιο ακριβώς κάνουμε για να απαντήσουμε το β ερώτημα, μόνο που παίρνουμε ΘΜΚΕ από το έδαφος μέχρι το H/4.

Ενώ το τρίτο ερώτημα δεν λύνεται με τον τρόπο αυτόν.